

Δευτέρα 18/11/2024

Ανατομία ενός Εγκλήματος (1959)

ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΕΝΟΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ – ANATOMY OF A MURDER

Σκηνοθεσία-Παραγωγή: Οτο Πρέμινγκερ

Σενάριο: Γουέντελ Μέις

Ηθοποιοί: Τζέιμς Σπιούαρτ, Λι Ρέμικ,
Μπεν Γκαζάρα, Τζορτζ Σι Σκοτ

Φωτογραφία: Σαμ Λίβιτ

Μοντάζ: Λούις Ρ. Λέφλερ

Μουσική: Ντιούκ Ελινγκτον

Χώρα: Η.Π.Α. (Α/Μ)

Διάρκεια: 161'

Πρώτη προβολή: 7.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 9.30 μ.μ.

Διακρίσεις: 10 Βραβεία και 18 υποψηφιότητες Academy Awards, USA 1960, 5 υποψηφιότητες για Όσκαρ, στην ταινία, στο Τ. Σπιούαρτ, στον Α. Ο'Connell, στο Τζορτζ Σι Σκοτ, στο σενάριο.

BAFTA Awards 1960, 3 υποψηφιότητες στην ταινία, στον Τ. Σπιούαρτ, στον παραγωγό.

Golden Globes, USA 1960, 3 υποψηφιότητες Grammy Awards 1959, Βραβείο Μουσικής στον Duke Ellington.

Laurel Awards 1960, 3 Βραβεία, στην ταινία, στον Τ. Σπιούαρτ και στον Α. Ο'Connell.

National Board of Review, USA 1959, Βραβείο Top Ten ταινίες

National Film Preservation Board, USA 2012 Βραβείο National Film Registry

New York Film Critics Circle Awards 1959, 2 Βραβεία, καλύτερου ηθοποιού στον Τ. Σπιούαρτ και Σεναρίου.

Venice Film Festival 1959, Βραβείου καλύτερου ηθοποιού.

Online Film & Television Association 2019, Βραβείο στην ταινία.

Το θρυλικό δικαστικό δράμα του Οτο Πρέμινγκερ, η απόλυτη μαεστρία και μαζί η αποδόμηση της Αμερικής του '50. Σε επανέκδοση με ψηφικά αποκατεστημένες κόπιες. Πόσο δίκαιο!

Υπάρχουν ταινίες που αποτυπώνουν την αλήθεια με τρόπο συναρπαστικό. Άλλες που συγκλονίζουν με τις αισθητικές επιλογές τους. Κι άλλες που κάνουν ταυτόχρονα και τα δυο και τις λέμε **αριστουργήματα**: το δικαστικό δράμα «Ανατομία Ενός Εγκλήματος» που, βασισμένος σε πραγματική ιστορία, σκηνοθέτησε ο Οτο Πρέμινγκερ το 1959 είναι μια τέτοια περίπτωση που, μάλιστα, με κάθε της θέαση μέσα στις δεκαετίες μοιάζει όλο και πιο σύνθετη, όλο και πιο ακριβής σ' αυτή την τέχνη της αποδόμησης του «σώματος» της αμερικανικής κοινωνίας.

Πάντα ρηξικέλευθος, πρωτόγονος, ασταμάτητος στη δημιουργική τόλμη του, ο Αυστριακός Εβραίος που, το '35, μετανάστευσε στο Χόλιγουντ μετά από πρόσκληση του Ντάριλ Ζάνουκ της 20th Century Fox, ο Οτο Πρέμινγκερ, φτιάχνει μια ταινία επαναστατική τόσο στο περιεχόμενό της (το σενάριο του Γουέντελ Μέις, βασισμένο στο ομό-

τιπλο βιβλίο του δικαστή Τζον Ντι Βέλκερ που περιγράφει μια δική του υπόθεση), όσο και στην ίδια της τη δημιουργία. Κρατώντας τον ρόλο και του παραγωγού, ο Πρέμινγκερ αναπτύσσει στο φιλμ ένα διάλογο σοκαριστικό στην αμεσότητα και την ειλικρίνειά του: ακόμα κι όταν η ηρωίδα του αφηγείται, στιγμή προς στιγμή, τον βιασμό της (σ' ένα μπαρ, ενώ έπαιζε πίνμπολ, αυτό που τόσα χρόνια αργότερα δανείστηκε το «The Accused» με την Τζόνι Φόστερ και τη μίνι τζιν φούστα της). Κάνει το γύριμά του στις περιπτώσεις αυθεντικές τοποθεσίες της ιστορίας, στο συντηρητικό, Καθολικό Μίσιγκαν. Φτιάχνει ένα καστ από εξίσου θαρραλέους και αξιόπιστους ηθοποιούς, τον Τζέιμς Σπιούαρτ, τον Τζορτζ Σ. Σκοτ, τον Άρθουρ Ο' Κόνελ, τον Μπεν Γκαζάρα αμούστακο, τη Λι Ρέμικ στα πιο σκανδαλιστικά της, ακόμα και την επιβλητική ως φιγούρα και ρόλο Ιβ Άρντεν που πάντα θα θυμόμαστε ως διευθύντρια του Ραϊντέλ στο «Grease». Δίνει ολόκληρο το σάουντρακ στη σκοτεινή τζαζ του Ντιουκ Ελινγκτον, τη φωτογραφία στον θρυλικό Σαμ Λίβιτ, το ρόλο του δικαστή στον Τζόζεφ Γουελς, τη αληθινό δικηγόρο που έμεινε στην ιστορία ως ο μόνος που τα έβαλε με τον ΜακΚάρθι την εποχή της «εκκαθάρισης» των φερόμενων ως αριστερών. Και μ' αυτά τα εφόδια, η ταινία βρέθηκε υποψήφια για επτά Όσκαρ (έχασε τα περισσότερα από τον «Ben-Hur») κι έμεινε στην Ιστορία ως ένα από τα τολμηρότερα δικαστικά δράματα όλων των εποχών.

Η δράση ακολουθεί έναν παραιτημένο από κάθε φιλοδοξία δικηγόρο, τον Πολ Μπίγκλερ, που περνά το χρόνο του παρέα με τον αλκοολικό μέντορά του, Παρνέλ ΜακΚάρθι. Η Λόρα Μάνιον, μια νεαρή γυναίκα που αποπνέει ερωτισμό και αμαρτίες, του αναθέτει μια υπόθεση: να υπερασπιστεί τον στρατιωτικό σύζυγό της που κατηγορείται για το φόνο ενός κάπελα που τη βίασε. Ο Μπίγκλερ θ' αναλάβει την υπόθεση, προσπαθώντας να επιβάλει, στον πελάτη του και στους ενόρκους, τη θεωρία ότι ο Μάνιον έδρασε από προσωρινή απώλεια συνείδησης.

Η συνείδηση παίζει κυρίαρχο ρόλο στην αφήγηση, με πολλούς τρόπους. Τα φυλετικά στερεότυπα, οι ταξικές ανισότητες, τα κρυφά κίνητρα, οι προκαταλήψεις, το ψέμμα κι η αλήθεια μπερδεύονται σ' ένα γαϊτανάκι που τολμά να βγάλει νικητή τον κυνισμό. Τίποτε στην ταινία δεν εκτυλίσσεται όπως περιμένει κανείς κι όμως όλα μπαίνουν στη θέση τους με μια αίσθηση ματαίωσης αλλά και αναγνώρισης των βρώμικων κανόνων της ζωής. Οι ήρωες είναι μαγνητικοί, οι διάλογοι εξωφρενικά θαρραλέοι για την εποχή τους, η ιδέα ότι η ερμηνεία του νόμου, αλλά και η «ερμηνεία» των δικηγόρων στο ακροατήριο, έχουν μεγαλύτερη ισχύ από αυτόν καθαυτόν τον νόμο, είναι σπαρακτική.

Και όλα, συμβολικά αποτυπωμένα στο κομματιασμένο σώμα, του οποίου το κάθε μέλος δρα αυτόνομα, στους εμβληματικούς τίτλους αρχής (και την αφίσα) του Σολ Μπας, τόσο μοντέρνα που παρά τις απόπειρες δεν ξεπερνιέται ούτε σήμερα. Όπως η ίδια η ταινία του Πρέμινγκερ, όπως η τραυματισμένη ιδεολογία της που καθημερινά επαληθεύεται από την επικαιρότητα κι από την τέχνη.

ΛΗΔΑ ΓΑΛΛΑΝΟΥ

OTTO PREMINGER(1905-1986)

Σκηνοθέτης, παραγωγός και ηθοποιός, γεννήθηκε στο Wznitz, Bukovina, Austria-Hungary. Αρχικά σκοπούσε να ακολουθήσει τη νομική καριέρα του πατέρα του (ήταν εισαγγελέας) αλλά στα 20 ερωτεύτηκε το θέατρο και έγινε θεατρικός παραγωγός και σκηνοθέτης. Στα 24 ο Max Reinhardt του παρέδωσε το θέατρό του, όπου ανέβασε πολλά έργα. Σκηνοθέτησε την πρώτη του ταινία το 1931, και πήγε στις ΗΠΑ το 1936 για να σκηνοθετήσει στο Μπροντγουέι το 'Libel'. Στη συνέχεια μετακόμισε στο Hollywood όπου υπέγραψε συμβόλαιο με τη Fox και έγινε ο πρώτος ανεξάρτητος παραγωγός-σκηνοθέτης. Εναλλάσταν μεταξύ θεάτρου και κινηματογράφου μέχρι τη μεγάλη επιτυχία της «Λώρα» (1944) που τον κατέταξε σε έναν από τους τοπ σκηνοθέτες του κόσμου. Για τις ταινίες του έχει κερδίσει 5 Βραβεία και 3 υποψηφιότητες για Όσκαρ και ακόμη 5 Βραβεία και 23 υποψηφιότητες.

Φιλμογραφία: Cinéma cinémas (TV Series 1986), Διπλός κατάσκοπος (1979), Rosebud (1975), Such Good Friends (1971), Tell Me That You Love Me, Junie Moon (1970), Skidoo (1968), Hurry Sundown (1967), Bunny Lake Is Missing (1965), In Harm's Way (1965), The Cardinal (1963), Advise & Consent (1962), Έξοδος (1960), Ανατομία ενός εγκλήματος (1959), Porgy and Bess (1959), Καλημέρα θλίψη (1958), The Making of a Movie (TV Movie 1957), Jeanne d'Arc (1957), The Court-Martial of Billy Mitchell (1955), Ο άνθρωπος με το χρυσό χέρι (1955), Producers' Showcase (TV Series 1954), Carmen Jones (1954), Ποτάμι χωρίς επιστροφή (1954), The Moon Is Blue (1953), Die Jungfrau auf dem Dach (1953), Treasure of the Golden Condor (1953), Δώσ' μου τα χείλη σου (1952), Το 13ον γράμμα (1951), Κηλίδες στο πεζοδρόμιο (1950), Ο γκεμρός (1950), The Fan (1949), That Lady in Ermine (1948), Η μαϊτρέσσα (1947), Forever Amber (1947), Όταν η καρδιά κτυπά (1946), Άγγελιο στο βούρκο (1945), A Royal Scandal (1945), Λώρα (1944), In the Meantime, Darling (1944), Margin for Error (1943), Kidnapped (1938), Danger - Love at Work (1937), Nancy Steele Is Missing! (1937), Under Your Spell (1936), Die große Liebe (1931).